

Fagspor 3: Fordypning

Omriss av temaet.

Fordypningsprogrammet i kulturskolene og talentutvikling er et av temaene som har fått gjennomgående stor betydning i [Stortingsmelding 18 \(2020-2021\)](#), spesielt i del 2. Meldinga legger opp til at fordypningsprogrammet skal være tilgjengelig uavhengig av hvor elevene bor, og at det ikke forventes at alle kommuner skal tilby fordypningsprogram.

[Regional samhandling](#) mellom aktører i opplærings- og utdanningsløpet rundt [rammeplanens](#) fordypningsprogram er et område Norsk kulturskoleråd jobber spesifikt med. Dette skal det blant annet jobbes med gjennom en [strategi](#) i perioden september 2021- september 2024. Bakgrunn for denne strategien er blant annet [Landstingsvedtak](#) fra oktober 2020, og Stortingsmeldinga vil være et viktig bidrag for innhold i strategien. I meldinga skisseres det blant annet tydelige forventninger til Norsk kulturskoleråd sitt arbeid vedrørende kompetansebehov i regionene.

Nedenfor for kommer noen elementer fra Stortingsmeldinga som omhandler fordypning/talentutvikling, og videre refleksjonsspørsmål rundt disse.

Konkrete eksempler fra meldinga.

På et vis kan stortingsmeldinga leses som et kunnskapsgrunnlag om mulighetsrommet og gjennomføringskraften; rundt kunst og kultur for, med og av barn og unge,- kommunene har i forhold til ulike planverk. Videre forsterkes dette gjennom forankring i lovverk (kapittel 4, s. 27-31) som for eksempel Barnekonvensjonen, Kulturloven og Opplæringsloven. I dette mulighetsrommet trekkes kulturskolen fram som en anerkjent aktør som kan bidra til å oppfylle og forløse de ulike lovverk, og videre er dette i meldinga tydeliggjort i forhold til formålene til kulturskolen. Videre i denne delen ligger noen utdrag fra meldinga kategorisert i to hovedområder, nemlig «Overordna ansvar for kommunene» og «Regional samhandling og samarbeid».

Overordna ansvar for kommunene:

Innledningsvis (kapittel 8, s. 61) står følgende:

Regjeringa ønskjer framleis ein sterk kulturskole for framtida. Kulturskolen bidreg til at barn og unge trivst, får danning, og at dei får utvikle seg. Kulturskolen skal tilby barn og unge eit variert tilbod av høg kvalitet, og alle barn og unge som ønskjer det, bør få eit kulturskoletilbod. Kulturskolen spelar ei viktig rolle som talentutviklar gjennom fordjupingsprogrammet sitt. I tillegg kan kulturskolen spele ei tydelegare rolle med tanke på inkludering og integrering i lokalsamfunnet.

Når det gjelder rammeplanens/kulturskolenes programområder kan følgende være nyttig å reflektere over i forhold til muligheter, utfordringer og konsekvenser (kapittel 8.2.3, s. 67):

Ein del kommunar har ikkje tilbod innan både breidde, kjerne og fordjuping. Dette kan komme av forhold som mangel på lærarkompetanse, eller av at kommunen ikkje prioriterer ressursar til desse tre formåla. Regjeringa meiner at det bør vere eit politisk mål for kulturskolen at kommunane har eit breiddetilbod og eit kjernetilbod.

Når det gjeld fordjuping, vil ikkje alle kommunar rundt om i landet ha kompetansen og kapasiteten til å ha slike tilbod. For å sikre at det er mogleg for barn og unge å utvikle talentet sitt og fordjupe seg, er det derfor behov for eit system der kulturskolane kan samarbeide seg imellom om fordjupingstilbod. Regjeringa vil oppmode til at nokon kulturskolar i kvart fylke/region tek eit særskilt ansvar for fordjupingstilbod der det er behov for det.

Dette forsterkes vidare i forhold til formålet til kulturskolen omtalt i 8.2.4 s. 67-68.

Regional samhandling og samarbeid

Stortingsmeldinga har fokus på koordinering i forhold til samarbeid mellom kulturskolene og UH sektor om kompetansebehov i kulturskolene og tilbud rundt fordypningsprogram, og i tillegg med Fylkeskommunen når det gjelder fordypningsprogram. Det kan derfor være nyttig å reflektere rundt muligheter, utfordringer og konsekvenser i forhold til følgende sitat (8.3.7 s. 72):

Kulturskolane er det kommunane som har ansvaret for. Samtidig har arbeidet med meldinga tydeleggjort eit behov for koordinering på fylkes- og/eller regionsnivå. Dette gjeld samarbeid mellom kulturskolane og universitets- og høgskolesektoren om kompetansebehov i kulturskolen, men òg for å styrkje fordjupingstilbodet i kulturskolen. Regjeringa ønskjer å bidra til eit tettare samarbeid mellom universitets- og høgskolesektoren og kulturskolen, og regjeringa ønskjer å styrkje rolla kulturskolen har som regional talentaktør. I lys av at fylkeskommunane eig vidaregåande opplæring, der elevar får utvikla talenta sine, får teke ei formell utdanning innan praktiske og estetiske fag og blir kvalifiserte for høgare (kunst)utdanning, vil det vere naturleg å samarbeide med fylkeskommunane om innsatsen for å styrkje talentutviklinga.

En nyttig erfaring for mange kulturskoler og andre opplæringsaktører det siste året, har vært bruk av digitale løsninger, det kan derfor også være nyttig å reflektere rundt muligheter rundt følgende sitat (8.3.6, s. 71-72):

Koronapandemien har ført til at mange kulturskolar har teke i bruk digitale verktøy i undervisninga. I 2021 har ein stor andel kulturskolar digitale plattformer på plass og har erfaring med digital undervisning. Potensialet i å utnytte dei nye erfaringane på det digitale området er stort.

Refleksjonsspørsmål som forberedelser til fagseminaret.

- 1) Med tanke på at kulturskolens fordypningsprogram skal være tilgjengelig uavhengig av hvor eleven bor: hvilke forankringer vil du trekke fram som de mest relevante i forhold til Barnekonvensjon artikkel 31, Kulturloven §5 og Opplæringsloven §13-6?
- 2) På hvilke måter kan eierskap til alle tre opplæringsprogram i alle kommuner sikres i forhold til at noen kulturskoler kan ta eller får et ansvar i forhold til fordypningstilbud?
- 3) Hva mener du er viktige elementer for å få til regional samhandling og samarbeid mellom aktører i opplærings- og utdanningsløpet i de ulike kunstfagene?
- 4) Hva vil du trekke fram som gode digitale virkemidler i forhold til fordypningsprogrammet?